

MESTO PODOLÍNEC

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB na roky 2017 -2022

Obsah

ZÁKLADNÉ VYMEDZENIE PROBLEMATIKY	3
Sociálne služby a použitá terminológia	3
Komunita a komunitné plánovanie	5
Podklady spracovania komunitného plánu	7
Legislatívne podklady k spracovaniu komunitného plánu.....	7
Strategické podklady k spracovaniu komunitného plánu.....	9
ANALYTICKÁ ČASŤ	12
Zmapovanie vybraných prvkov občianskej infraštruktúry v meste.....	14
CIEĽOVÉ SKUPINY KOMUNITNÉHO PLÁNU	16
Seniori a osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.....	16
Rodiny, deti a mládež.....	18
Osoby ohrozené sociálnym vylúčením.....	19
SWOT analýza.....	20
Silné stránky.....	20
Slabé stránky.....	20
Príležitosti.....	21
Ohrozenie.....	21
STRATEGICKÁ ČASŤ	22
Globálny cieľ a strategické ciele komunitného plánu.....	22
Strategické ciele pre cieľovú skupinu seniori a osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.....	23
Strategické ciele pre cieľovú skupinu rodiny, deti a mládež.....	25
Strategické ciele pre cieľovú skupinu osoby ohrozené sociálnym vylúčením.....	25
Spoločné strategické ciele.....	26
MONITOROVANIE, HODNOTENIE A AKTUALIZÁCIA KOMUNITNÉHO PLÁNU	28
ZÁVER	29

ZÁKLADNÉ VYMEDZENIE PROBLEMATIKY

Sociálne služby a použitá terminológia

Sociálne služby predstavujú rôzne činnosti, ktoré sú určené na pomoc ľuďom, ktorí sa ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii, nevedia si sami zabezpečiť základné životné potreby alebo potrebujú pomoc z iných vážnych dôvodov.

Ich hlavným cieľom je pomôcť občanom v tom, aby mohli viesť samostatný život a zachovali si určitý štandard životného štýlu. Okrem toho sa snažia znížiť sociálne problémy v spoločnosti, ktoré vznikajú v dôsledku nerovnosti, čo sa týka príjmov alebo postavenia. V najväčšej miere tieto služby využívajú seniori, následne rodiny s deťmi, osoby s telesným postihnutím a tiež osoby, ktoré sa z nejakého dôvodu ocitli na „okraji“ spoločnosti.

Vývoj poskytovania sociálnych služieb sa v každej krajine mení podľa:

- Demografického vývoja krajiny,
- Sociálno-ekonomického vývoja krajiny,
- Najnovších trendov v sociálnej oblasti.

Všetky tieto zmeny majú vplyv na spôsob poskytovania a financovania sociálnych služieb a aplikujú sa do praxe postupnými reformami. Podobným spôsobom sa vyvíjali sociálne služby aj v Slovenskej republike. Nové princípy poskytovania sociálnych služieb, ktoré sú bežne uplatňované v sociálnych systémoch vyspelých európskych krajín, boli zavádzané postupne od začiatku 90 rokov. Reformou verejnej správy v Slovenskej republike začali v roku 2002 prechádzať kompetencie aj v oblasti poskytovania sociálnych služieb na obce/mestá a samosprávne kraje.

Ciele reformy v oblasti sociálnych služieb:

- rozšíriť poskytované služby, ktoré neboli a nie sú zabezpečené v dostatočnej miere vo všetkých regiónoch,
- zabezpečiť služby bližšie k občanom, prechod z veľkokapacitných špecializovaných inštitúcií ku komunitným službám, ktoré nevytrhávajú občanov z ich prirodzeného prostredia, vyššia kvalita služieb, čo sa prejaví väčšou rôznorodosťou služieb, ktoré budú primeranejšie uspokojovať individuálne potreby a chrániť práva ľudí v sociálnej núdzi.

Ďalšia súvisiaca terminológia

Sociálna práca je odborná činnosť zameraná na aktívne ovplyvňovanie a riešenie primárne sociálnych problémov aj malej sociálnej skupiny, spoločenstva, lokality. Cieľom je úspešná

socializácia alebo integrácia skupiny, ktorá potrebuje dosiahnutie prijateľného vzťahu medzi sociálnym prostredím a neadaptovanými osobami. Ide teda o snahu vytvoriť priaznivé sociálne podmienky pre život v danom prostredí.

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

Sociálne služby sa poskytujú ako:

- pobytové (celoročné alebo týždenné),
- ambulantné,
- terénne.

Nepriaznivá sociálna situácia je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy:

- z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- pre svoje životné návyky alebo pre spôsob života,
- pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- z dôvodu, že dovŕšila dôchodkový vek,
- pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo
- z dôvodu, že sa stala obeťou obchodovania s ľuďmi.

Sociálna exklúzia je sociálne vylúčenie, teda proces separácie jednotlivcov od spoločnosti v dôsledku napr. nedostatočného vzdelania, rasy, pohlavia, veku a pod. Príčiny sociálnej situácie súvisiacej so sociálnou exklúziou sú napr. demografické zmeny, ekonomické zaťaženie domácností, príjmová nerovnosť (ktorá ma okrem iného aj svoj regionálny aspekt), nezamestnanosť, nedostatok v prístupe k inštitúciám a pod.

Sociálna inklúzia je proces začleňovania sa exkludovaných komunit do spoločnosti, ich aktívne zapájanie sa do sociálneho, ekonomického, politického a kultúrneho života. Zabezpečenie

nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb je zabezpečenie ubytovania, stravy, nevyhnutného ošatenia a nevyhnutnej základnej osobnej hygieny. Krízová sociálna situácia je ohrozenie života alebo zdravia fyzickej osoby alebo rodiny, ktoré vyžaduje bezodkladné riešenie sociálnou službou. Sociálna pomoc je aktívna spoluúčasť sociálneho pracovníka a klienta pri riešení problémových situácií v živote klienta. Je určená občanom, ktorí sa dostali do situácie sociálnej odkázanosti a nemajú prostriedky, alebo schopnosti zabezpečiť sebe, alebo svojej rodine základné životné potreby. Zákon č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov definuje túto situáciu ako stav hmotnej a sociálnej núdze. Hmotná núdza je stav, keď príjem občana nedosahuje životné minimum ustanovené zákonom. V tomto prípade ide o situáciu chudoby, do ktorej sa najčastejšie dostáva občan, ktorý je dlhodobo nezamestnaný, nemá pracovný a ani iný príjem, napr. dôchodok.

Sociálna núdza je stav, keď si občan nemôže zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, domácnosť, alebo kontakt so sociálnym prostredím, najmä vzhľadom na vek, sociálnu neprispôsobivosť alebo stratu zamestnania.

Komunita a komunitné plánovanie

Jedným z možností ako rozvíjať sociálne služby a aktivity pre cieľové skupiny občanov, ktorí sú odkázaní na pomoc iných je komunitné plánovanie, ktoré po analýze potrieb znevýhodnených skupín obyvateľstva navrhuje potrebu vytvorenia a zlepšenia sociálnych služieb, ich rozmiestnenie, ako aj potrebné ľudské, materiálne a finančné zdroje.

Pre objasnenie pojmu komunitné plánovanie je potrebné najprv vymedzenie pojmu komunita. Obec sa považuje za základnú občiansku komunitu, ktorá je občanovi po rodine najbližšia a ktorá teda svojimi sociálnymi aktivitami môže chrániť jeho sociálne záujmy. Obec v záujme občana vstupuje do kontaktu so štátom, postupne vznikajú nové vzťahy medzi občanom a obcou, občanom a štátom. Jasne definované vzťahy sa môžu stať dynamizujúcim prvkom rozvoja celého systému sociálnej ochrany obyvateľstva.

Komunitné plánovanie možno vnímať ako proces smerujúci k zlepšeniu kvality života členov komunity. Implementuje sa vo vymedzenom prostredí – miestnej komunite a aktivuje procesy, ktoré kladú dôraz na zapojenie a vytváranie vzájomných vzťahov medzi samosprávou a komunitou a medzi ľuďmi navzájom. Vo svete je pojem komunitné plánovanie vnímaný v širšom kontexte. V Slovenskej republike je pojem komunitné plánovanie spojené prevažne s rozvojom sociálnych služieb v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Z. z. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách). Práve tento zákon definuje pojmy ako komunitná práca, komunitný rozvoj a komunitné plánovanie.

Ciele komunitného plánovania sociálnych služieb:

- posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov mesta/obce,
- predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín,
- vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji (a v niektorých prípadoch predstavujú pre obyvateľov hrozbu alebo vyvolávajú strach a neistotu).

Účastníci komunitného plánovania:

- zadávateľ sociálnych služieb (obec, ktorej zákon o sociálnych službách ukladá povinnosť zabezpečiť sociálne služby pre obyvateľov),
- poskytovateľ sociálnych služieb (verejný a neverejný poskytovateľ),
- prijímateľ sociálnych služieb (fyzická osoba - občan).

Komunitné plánovanie prináša ďalšie prínosy:

- vytváranie sebavedomej občianskej spoločnosti (aktivizácia zadávateľa, prijímateľa a poskytovateľov sociálnych služieb),
- nové metódy spolupráce a vytvárania partnerstiev,
- zvýšenie záujmu o veci verejné, vzťah k bydlisku,
- aktívnejšiu komunikáciu medzi generáciami.

Nástrojom komunitného plánovania je komunitný plán, ktorý reaguje na miestne sociálne problémy a navrhuje kroky k ich riešeniu. Vytvára krátkodobé aj dlhodobé ciele a priority rozvoja sociálnych služieb v danej obci.

Podklady spracovania komunitného plánu

Legislatívne podklady k spracovaniu komunitného plánu

Základný právny rámec v oblasti sociálnych služieb tvorí zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb. Zákon o sociálnych službách ukladá obciam povinnosť vypracovávať a schvaľovať komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode.

Právny rámec v oblasti sociálnych služieb dopĺňajú ďalšie právne predpisy:

- zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení,
- zákon č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi,
- zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime,
- zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine,
- zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele, atď.

Pôsobnosť obce pri poskytovaní sociálnych služieb je podľa § 80 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) nasledovná:

- a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o
  - odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu,
  - zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
  - odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,
  - povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 11,
  -
- d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu podľa § 51, e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:

- sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
- nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,
- opatrovateľskej služby,
- prepravnej služby,
- odľahčovacej služby,
- pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa,

e) poskytuje základné sociálne poradenstvo,

f) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12,

g) uzatvára zmluvu:

- o poskytovaní sociálnej služby,
- o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,

h) zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, nízkoprahovú sociálnu službu pre deti a rodinu s ambulantnou sociálnou službou, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,

i) môže zriaďovať, zakladáť a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,

j) môže poskytnúť finančný príspevok podľa § 78a ods. 4 na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu 13) a kontroluje hospodárenie s ním,

k) poskytuje podľa § 75 ods. 1 a 2 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,

l) môže poskytovať podľa § 75 ods. 7 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,

m) môže poskytovať podľa § 75 ods. 8 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,

n) kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a s finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby,

op) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene o) a kontroluje ich plnenie,

p) vedie evidenciu

- posudkov o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby,
- rozhodnutí podľa písmena c),
- prijímateľov sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,

- r) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
- s) poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,
- t) uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu,
- u) môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku podľa písmena d).

Strategické podklady k spracovaniu komunitného plánu

Miestne, regionálne a národné stratégie pre plánovanie sociálnych služieb.

Pri spracovaní komunitného plánu boli zohľadnené viaceré stratégie a priority, ktoré sú definované v lokálnych, regionálnych, národných a európskych strategických dokumentoch.

Miestne dokumenty

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Podolíneec na roky 2015 - 2022

Regionálne dokumenty

Akčný plán rozvoja sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na území Prešovského samosprávneho kraja

Národné dokumenty

Národné priority rozvoja sociálnych služieb^x

Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike

Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020

Kľúčové oblasti a akčné plány štátnej politiky voči mládeži v Slovenskej republike na roky 2008 – 2013 **

Dokumenty EÚ

Európa 2020

Akčný plán Rady Európy pre ľudí so zdravotným postihnutím na roky 2006 – 2015
Poznámka:

* Národné priority rozvoja sociálnych služieb na nasledujúce obdobie budú schválené v priebehu roka 2014

** Štátna politika vo vzťahu k mládeži na nasledujúce obdobie bude schválená v priebehu roka 2014

Spomedzi národných stratégií ovplyvňujú oblasť sociálnych služieb predovšetkým:

Národné priority rozvoja sociálnych služieb do roku 2013

Národné priority rozvoja sociálnych služieb sú nasledovné:

- Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb.
- Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom.
- Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb.
- Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb.

Cieľom týchto priorít je zabezpečenie práva občanov na sociálne služby, zvýšenie kvality a dostupnosti sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj nedostatkových sociálnych služieb alebo na rozvoj sociálnych služieb, ktoré v jednotlivých samosprávnych krajoch a obciach úplne chýbajú. Národné priority zároveň obce/mestá a samosprávne kraje zaviazali rozpracovať a zohľadňovať ich vo forme konkrétnych úloh a opatrení vo svojich komunitných plánoch a koncepciách rozvoja sociálnych služieb na základe dôslednej analýzy aktuálne poskytovaných sociálnych služieb, potrieb a tradícií svojho územia.

Deinštitucionalizácia sociálnych služieb

Jedným z cieľov reformy verejnej správy je zabezpečenie služieb bližšie k občanom, tzn. prechod z veľkokapacitných špecializovaných inštitúcií ku komunitným službám, ktoré nevytrhávajú občanov z ich prirodzeného prostredia. Vzhľadom k tejto potrebe bola v roku 2011 prijatá Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike a Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 – 2015.

Stratégia v analýze systému poskytovania sociálnych služieb považuje za slabé stránky:

- nerozvinutý systém komunitného plánovania a nedostatočne vytvorené podmienky pre zotrvanie v prirodzenom (domácom) sociálnom prostredí,
- nedostatočnosť a regionálnu nerovnomernosť siete zariadení sociálnych služieb a terénnych sociálnych služieb a ich fyzickú dostupnosť,
- nedostatočnú variabilitu sociálnych služieb,
- absenciu štandardov kvality sociálnych služieb.

Deinštitucionalizácia je pritom proces, ktorý systém starostlivosti transformuje na systém, ktorý má za cieľ uľahčiť sociálnu participáciu (účasť občana na živote spoločnosti tým, že ponúka široké spektrum služieb poskytovaných na úrovni komunity), rešpektujúc pri tom princípy výberu a rozhodovania.

Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020

Seniori tvoria značnú časť príjemcov sociálnych služieb. Vo vzťahu k nim sú častokrát priradované len potreby zabezpečovania zdravotných a sociálnych služieb. Dôležité sú však aj ďalšie aspekty ich života a potrieb.

Všetky tieto potreby zahŕňa aktívne starnutie, ktoré je podľa Svetovej zdravotníckej organizácie proces, v ktorom sa optimalizujú možnosti zdravia, účasti a bezpečnosti s cieľom zvýšiť kvalitu života starších ľudí. Pojem aktívne starnutie sa teda netýka len starostlivosti o zdravie, ale zahrňuje v sebe tak fyzický, sociálny, ako aj duševný aspekt a podporuje nezávislosť seniorov, ich seberealizáciu a účasť na spoločenskom živote komunity.

V roku 2013 bol prijatý Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020, z ktorého vyplývajúce opatrenia by mali byť premietnuté aj do komunitných aktivít a to najmä v týchto oblastiach:

- podpora seniorských organizácií,
- zabezpečenie osvedy seniorov v otázkach zneužívajúcich obchodných praktík, osvedy v oblasti prevencie kriminality a bezpečného správania sa seniorov v cestnej premávke,
- zapájanie seniorov do plánovania, tvorby a rozvoja komunitného plánovania,
- vytváranie podmienok na zabránenie sociálnej izolácie starších ľudí,
- podpora zapojenia starších ľudí do dobrovoľníckych aktivít a vytváranie podmienok na zapojenie dobrovoľníkov do aktivít určených pre seniorov, vrátane podpory zapojenia mladých ľudí do poskytovania služieb seniorom v rámci dobrovoľníckej práce a tým upevňovanie medzigeneračných väzieb a uznanie významu dobrovoľníckej práce pri zvyšovaní kvality života starších ľudí, ako aj celej spoločnosti,
- podpora rozvoja terénnych sociálnych služieb a ambulatných sociálnych služieb podporujúcich zotrvanie starších ľudí v prirodzenom rodinnom prostredí,
- zabezpečenie prístupu k informáciám a k základnému školeniu o problematike starostlivosti o starších ľudí odkázaných na pomoc iných osôb aj osobám, ktoré poskytujú neformálnu pomoc.

ANALYTICKÁ ČASŤ

Základné informácie o meste Podolíneec:

Štatistická územná jednotka (NUTS II)

Kraj (NUTS III)

Okres (NUTS IV)

SPÁDOVOSŤ MESTA

Sídlo matričného úradu

Sídlo pracoviska daňového úradu

Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia PZ

Sídlo Okresného súdu

Sídlo Okresného úradu

Sídlo Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny

Sídlo Obvodného úradu životného prostredia

Východné Slovensko

Prešov

Stará Ľubovňa

Podolíneec

Stará Ľubovňa

Podolíneec

Stará Ľubovňa

Stará Ľubovňa

Podolíneec, Stará Ľubovňa

Stará Ľubovňa

Počet/rok	2013	2014	2015
Celkový počet obyvateľov			
Počet obyvateľov spolu k 31.12.	3103	3120	3150
Z toho ženy	1546	1567	1574
Z toho muži	1557	1553	1576

Počet obyvateľov podľa vekových skupín:

Predproduktívny vek (0-14)	526	522	537
Produktívny vek (15-54 Ž), (15-59 M)	2141	2128	2128
Poproduktívny vek (55+ Ž) (60+ M)	436	470	485

Prirodzený prírastok obyvateľstva:

Počet/rok	2013	2014	2015
Počet živonarodených	29	34	40
Počet zomrelých	29	17	34
Prirodzený prírastok (úbytok) spolu	0	17	6

Prírastok prisťahovaním:

Počet prisťahovaných	27	15	40
Počet odsťahovaných	61	71	62
Saldo migrácie spolu	-34	-56	-22

Celkový prírastok:

-34

-39

-16

Počet obyvateľov vo veku Od 0 -14	526	522	537
Počet obyvateľov nad 65 rokov	285	298	299
Index starnutia	54,18	57,00	55,67

Počet sobášov	16	21	26
Počet rozvodov	3	3	4

Zmapovanie vybraných prvkov občianskej infraštruktúry v meste

---

Občianska infraštruktúra v sebe zahŕňa školy a školské zariadenia, zariadenia sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, zdravotnícke zariadenia, kultúrno-spoločenské a osvetové zariadenia, zariadenia poskytujúce záchranné služby. Štruktúra a vybavenosť jednotlivými zložkami občianskej infraštruktúry výraznou mierou ovplyvňuje kvalitu života v meste.

Sociálne služby

Mesto, v prípade požiadavky, zabezpečuje pre svojich občanov v zmysle § 41 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách opatrovateľskú službu.

Mesto zároveň:

- Zabezpečuje stravovanie pre seniorov formou donášky obedov z Reštaurácie GHS Helena Smandrová a reštaurácie p. Galajdu a podieľa sa na nákladoch stravnej jednotky podľa VZN č. 2/2009.

Zdravotníctvo

V meste v súčasnosti pôsobia v zdravotnom stredisku dvaja všeobecní lekári, dvaja zubní lekári, dvaja detskí lekári, gynekologička. Zároveň v meste sú dve lekárne.

Dobrovoľný hasičský zbor Podolínek

Hasičská jednotka dobrovoľného zboru mesta Podolínek je A.

Predsedom od roku 2011 je Peter Szentivanyi a od roku 2014 je veliteľom Jozef Osvald.

Počet členov DHZ je 74, z toho 14 žien.

Zásahové družstvo má 22 preškolených členov, v roku 2015 mali 33 výjazdov.

Pri DHZ pôsobí aj krúžok mladých hasičov, počet žiakov: 30.

Spolupracujú s poľskými hasičmi Podegrodzie a Wierchomla Wielka.

Mestský športový klub

Futbalový klub – zaregistrovaných 146 členov, aktívnych členov v sezóne 2016/17 je 74, mažoretky pod vedením Kataríny Kulomberovej – počet 36 žiačok, stolnotenisový klub – počet členov: 10.

Výchovno-vzdelávacie zariadenia

Materská škola

V materskej škole je k 1.9. 2016 je 113 detí v 5 triedach. V priebehu školského roka sa deti zúčastňujú kultúrno-spoločenských aktivít organizovaných Mestským úradom v Podolínci. Materská škola taktiež organizuje viacero mimoriadnych aktivít a aktivít pre širokú verejnosť a zapája sa do relevantných súťaží.

Iné aktivity materskej školy:

V materskej škole pôsobia krúžky: výtvarnícky, lego krúžok, zdravotnícky krúžok, športový, levelko-digitálny krúžok, krúžok šikovný jazýček – všetky krúžky sú rešpektované ako nadštandardné na podporu zefektívnenia výchovno-vzdelávacej činnosti.

Základná škola

V meste pôsobí základná škola poskytujúca prvý a druhý stupeň vzdelávania v 19 triedach. K 1.9. 2016 mala základná škola zapísaných 328 žiakov.

V škole pôsobí Školský klub detí, kde je zapísaných cca 55 detí.

Každý rok si vychovávateľky vypracujú zaujímavé aktivity, ktoré sa či už formou školských projektov alebo formou spolupráce s inými subjektami stali tradičnými školskými podujatiami (napr. Úcta k starším, Tekvičky, Mikuláš, Prehliadka moderného tanca, Deň detí, Deň matiek, Estetizácia školy). Týmito aktivitami sa významnou mierou podieľajú na spestrení a vyplňaní voľného času žiakov v mimoškolskej činnosti

Kultúra

Pre účely kultúrno-spoločenských aktivít slúži v meste mestské kultúrne stredisko.

V meste pôsobia aj:

➤ **mestská knižnica**

Sídli na Námestí Mariánskom č. 29. Je vybavená knižničným nábytkom, ma vybudované knižničné katalógy, ktoré sústavne dopĺňa s narastajúcim knižničným fondom. Okrem literatúry pre deti, mládež, dospelých (náučná a beletria) sú v knižnici i diela encyklopedické a kroniky. Tieto knižničné jednotky slúžia iba na prezenčné vypožičanie.

➤ **mestské informačné centrum**

Mestské informačné centrum sa mesto rozhodlo umiestniť v priestoroch mestskej knižnice, ktorú zrekonštruovalo z vlastných prostriedkov za 232 571,39 eur. Snahou mesta bolo otvoriť MIC ešte pred turistickou sezónou, čo sa napokon aj podarilo. Hlavnou činnosťou MIC je poskytovanie informácií domácemu obyvateľstvu i turistickému klientelu o meste i regióne, o kultúrnych, spoločenských a športových podujatiach. Jeho činnosťou bude aj tvorba propagačných materiálov, zabezpečovanie prezentácie mesta na výstavách. MIC bude realizovať aj predaj vstupeniek na kultúrne, športové a spoločenské podujatia a predaj suvenírov. Jednou z dôležitých úloh MIC bude aj sprevádzanie návštevníkov mesta pri obhliadke mnohých, významných pamiatok, ktoré sa nachádzajú v našom meste. Už v tomto období sa rozbieha spolupráca MIC s kúpeľmi vo Vyšných Ružbachoch. Pre klientov kúpeľov budú vo voľnom čase (sobota, nedeľa) organizované výlety a prehliadky mesta Podolíneec.

➤ **Mestský úrad vydáva nepravidelne, cca trikrát v roku mestský spravodaj, v ktorom informuje občanov o akciách v meste, projektoch, kultúrnej činnosti v meste a pod.**

Kultúrno-spoločenské a športové podujatia v meste:

- ✓ fašiangový karneval pre deti i dospelých
- ✓ dni mesta
- ✓ stávanie mája
- ✓ hokejbalové turnaje
- ✓ volejbalové turnaje
- ✓ basketbalové turnaje
- ✓ mesiac úcty k starším, posedenie pri jedličke

Seniori a osoby s ťažkým zdravotným postihnutím

Na úvod je potrebné správne pochopenie pojmov staroba a starnutie:

- starnutie je proces, ktorého výsledkom je rôzny stupeň staroby,
- staroba je konečná etapa procesu starnutia, je to obdobie na konci prirodzeného vývojového procesu každého človeka.

Jedným z najdôležitejších charakteristík starnutia a staroby je vek, pričom sa dnes vo väčšine krajín používa periodizácia ľudského veku navrhnutá Svetovou zdravotníckou organizáciou WHO, podľa ktorej možno život človeka rozdeliť na vekové kategórie trvajúce 15 rokov. V rámci nej rozlišujeme tieto obdobia staroby:

- 60 - 74 rokov - včasná staroba, vyšší vek, mladá staroba
- 75 - 89 rokov - vlastná staroba, pravá staroba
- sénium 90 rokov a viac - dlhovekosť.

Aj napriek vyšpecifikovaniu vyššie spomínaných charakteristík skupina seniorov netvorí homogénnu skupinu. Rozdiely sú dané vekom, zdravotným stavom a podmienkami, v akých prežili svoj život. Svetová zdravotnícka organizácia vymedzila niekoľko skupín rizikových jednotlivcov:

- veľmi staré osoby nad 80 rokov - väčšina z nich vyžaduje intenzívnu zdravotnú starostlivosť,
- osamelo žijúci seniori - jednočlenné domácnosti,
- staré ženy, najmä osamelé a slobodné (priestorovo, emocionálne bez kontaktov),
- ľudia umiestnení v ústavných zariadeniach,
- izolovaní starí občania,
- bezdetní,
- ľudia so závažnými chorobami,
- páry, kde jeden z partnerov je vážne zdravotne postihnutý,
- seniori v hmotnej núdzi z dôvodu nízkeho príjmu.

Pojem postihnutie zahŕňa fyzickú, mentálnu alebo zmyslovú poruchu, ktorá môže mať prechodný alebo trvalý charakter. Zdravotné postihnutie je významnou okolnosťou, ktorá ovplyvňuje život jedinca a kladie na neho a na jeho okolie značné nároky. Zdravotné postihnutie so sebou vedľa zdravotných a duševných problémov prináša častokrát i sociálny hendikep, pretože bráni vykonávať niektoré aktivity, čo môže viesť až k sociálnemu vylúčeniu. Zdravotne postihnutí sú preto skupinou osôb so špecifickými potrebami.

Podľa charakteru postihnutia rozdeľujeme občanov so zdravotným postihnutím do piatich základných kategórií: mentálne a psychické postihnutia, zmyslové postihnutia (zrak, sluch a reč),

postihnutia pohybového aparátu, kombinované postihnutia, ostatné postihnutia (mnohé majú charakter chronických, tzv. civilizačných ochorení).

Faktory ovplyvňujúce cieľovú skupinu:

- podľa kategórie postihnutia rozdielne dopady a sociálne následky a tým potreba špecifickej formy pomoci pri ich uspokojovaní,
- zhoršujúci sa zdravotný stav a rast miery chorobnosti seniorov (počnúc zhoršenou pohyblivosťou, väčšou únavou až po vážne zdravotné problémy a invaliditu) a tým zvyšujúca sa závislosť na sociálnej pomoci,
- menšie ekonomické a finančné možnosti,
- úbytok sociálnych kontaktov spôsobené aj dvoma vyššie uvedenými dôvodmi.

Súčasnne poskytované služby pre cieľovú skupinu:

- opatrovateľská služba v zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách,
- stravovanie pre seniorov s príspevkom mesta,
- vlastné organizovanie sa seniorov prostredníctvom miestnej seniorskej organizácie s dotáciou mesta.

Potreba rozvoja služieb pre cieľovú skupinu:

- rozvoj terénnych sociálnych služieb s cieľom zotrvania seniorov v prirodzenom prostredí domácnosti,
- rozvoj súčasných a ďalších aktivít pre seniorov v oblasti kultúrneho vyžitia a trávenia voľného času,
- rozvoj aktivít v oblasti podpory zdravia,
- podpora aktivít zameraných na medzigeneračnú solidaritu - spoločné aktivity seniorov a mládeže,
- aktivity v oblasti prevencie kriminality a bezpečného správania sa seniorov v cestnej premávke.

Do cieľovej skupiny spadajú:

- všetky rodiny s deťmi na území mesta, ktoré sú príjemcami niektorých sociálnych služieb, predovšetkým však *matky s maloletými deťmi, viacdenné rodiny a mladé rodiny, neúplné rodiny, matky a ženy, ktoré sú obeťami domáceho násillia,*
- deti a mládež, pričom právny poriadok Slovenskej republiky pozná pojmy dieťa, maloletý a mladistvý. Cieľovú skupinu mládeže možno vnímať v dvoch rôznych rovinách: deti a mládež ako najcitlivejšia sociálna skupina obyvateľstva,
- skupina osôb, ktorá sa nachádza v krízovej alebo nepriaznivej sociálnej situácii (zanedbávané deti a mládež zo strany rodičov),
- deti zo sociálne slabších rodín,
- deti ohrozené syndrómom CAN,
- deti a mládež s poruchami správania a s tendenciou k asociálnemu správaniu, deti s problémami záškoláctva,
- mladí dospelí po ukončení ústavnej starostlivosti.

Faktory ovplyvňujúce cieľovú skupinu:

- vývin a budúcnosť detí a mládeže je vo veľkej miere ovplyvňovaná sociálnymi problémami a zmenami v spoločnosti,
- vplyv krízovej alebo nepriaznivej situácie v rodine na deti a mládež, ktoré vyvolávajú poruchy psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu.

Súčasne poskytované služby pre cieľovú skupinu:

- výchovno-vzdelávacia činnosť (základná a materská škola v meste)
- výkon sociálno právnej ochrany a sociálnej kurately pre cieľovú skupinu prostredníctvom ÚPSVaR v Starej Ľubovni, oddelenia SPODa SK
- voľnočasové aktivity a objekty, ktoré sú k dispozícii v meste

Potreby rozvoja služieb pre cieľovú skupinu:

- podpora preventívnych aktivít a poradenstva zameraných na elimináciu rizikových a nežiadúcich javov (prevencia záškoláctva, šikanovania, delikvencie, zvýšeného násillia, bezpečného používania internetu, prevencia drogových závislostí a pod.) s osobitným zreteľom na ochranu a podporu detí a mládeže zo sociálne slabých rodín,
- podpora aktivít zmysluplného trávenia voľného času a podpory zdravého životného štýlu s cieľom predchádzania rizikových a nežiadúcich javov,
- rozvoj voľnočasovej infraštruktúry,
- rozvoj spolupráce so subjektami poskytujúcimi sociálne, právne, psychologické a ostatné poradenstvo cieľovej skupine,
- podpora medzigeneračnej solidarity (spoločné aktivity seniorov a mládeže) a komunitného dobrovoľníctva,
- podpora vlastného organizovania sa mládeže a zapájanie sa do verejného života.

Osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Ide o vnútorne štrukturovanú skupinu osôb:

- osoby vracajúce sa z výkonu trestu odňatia slobody,
- osoby, proti ktorým je vedené trestné stíhanie,
- osoby ohrozené trestnou činnosťou,
- osoby, ktorých spôsob života a životné návyky vedú ku konfliktu so spoločnosťou,
- osoby bez prístrešia,
- obeť násilia a trestných činov,
- osoby závislé na alkohole, či iných návykových látkach a toxikomániách,
- osoby žijúce v sociálne vylúčených rómskych lokalitách,
- osoby plnoleté po ukončení ústavnej výchovy,
- osoby žijúce v náhradnej rodine,
- osoby ovplyvnené okamžitou alebo dlhodobou krízovou situáciou,
- osoby s problémom adaptácie,
- dlhodobo nezamestnaní,
- etnické menšiny.

Faktory ovplyvňujúce cieľovú skupinu:

- zlá sociálna situácia a v dôsledku nej vznikajúce sociálne problémy (prípadne ich kombinácie), ktoré sú spôsobené nedostatočnou mierou a možnosťou uspokojovania základných životných potrieb,
- sociálne vylúčenie členov cieľovej skupiny.

Súčasne poskytované služby pre cieľovú skupinu:

- základné sociálne poradenstvo poskytované zamestnancami mestského úradu a terénnymi sociálnymi pracovníkmi,
- spolupráca s ÚPSVaR a využívanie dlhodobo nezamestnaných na aktivačné práce a menšie obecné služby, dobrovoľnícku činnosť.

Potreby rozvoja služieb pre cieľovú skupinu:

- využitie aktuálnej formy pomoci a zamestnávanie dlhodobo nezamestnaných osôb.

SWOT analýza

SWOT analýza je nástroj strategického plánovania používaný na hodnotenie silných a slabých stránok, príležitostí a hrozieb, ktoré spočívajú v realizácii určitej stratégie so snahou uskutočniť určitý cieľ.

Silné stránky

- záujem mesta o strategické plánovanie a rozvoj sociálnych služieb pre občanov,
- pozitívny vývoj mechanického pohybu obyvateľstva,
- zdravotné stredisko s praktickým lekárom, lekármi pre deti a dorast, zubnými ambulanciami, gynekologickou ambulanciou, lekárne a zariadenia výchovnovzdelávacej činnosti v meste,
- blízkosť okresného mesta a tým dostupnosť služieb pre obyvateľstvo mesta,
- široká škála kultúrno-spoločenských aktivít v meste,
- poskytovanie opatrovateľskej služby v domácnosti,
- existencia školy pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- donáška stravy pre seniorov z reštaurácií v meste,
- aktivácia nezamestnaných do verejnoprospešných prác,
- existencia klubových a spolkových organizácií - klub dôchodcov, mestský športový klub, centrum voľného času, zväz záhradkárov, poľovnícke združenie Javor a Poľana, ZO Slovenského červeného kríža,
- organizovanie rôznych podujatí pre deti, mládež, rodiny a seniorov (detský karneval, deň detí, fašiangové posedenie pre seniorov, deň úcty k starším, posedenie pri jedličke pre seniorov, stretnutie s Mikulášom.....),
- členstvo v Mikroregióne Euroregión Tatry.

Slabé stránky

- vysoký podiel stárnutia obyvateľstva mesta,
- nepriaznivý demografický vývoj,
- negatívny vývoj prirodzeného pohybu obyvateľstva,
- chýbajúce komplexné zariadenie sociálnych služieb,
- chýbajúce komplexné zmapovanie početnosti niektorých cieľových skupín,
- chýbajúce zariadenie pre seniorov (potreba denného stacionára v meste),
- nedostatok pracovných miest a pracovných príležitostí,
- nízka miera dobrovoľníctva v meste,
- nedostatok nájomných bytov, resp. sociálnych bytov,
- nedostatočná spolupráca rodín s inštitúciami,
- nedostatok finančných zdrojov mesta na rozvoj sociálnych služieb v meste.

Príležitosti

- získanie mimorozpočtových zdrojov (ŠR, štrukturálne fondy EÚ, atď) na rozvoj sociálnych služieb,
- využitie dotačných schém zameraných na kultúrno-spoločenské aktivity a zlepšenie kvality života v meste,
- využitie potenciálu rozvoja spolupráce s existujúcimi zariadeniami v oblasti poradenstva a prevencie,
- využitie aktuálnej formy pomoci dlhodobo nezamestnaným,
- rozvinúť a využiť dobrovoľníctvo v meste s cieľom zvyšovať kvalitu života v meste.

Ohrozenia

- pretrvávajúca absencia mestských zdrojov na rozvoj v oblasti sociálnych služieb,
- nárast miery obyvateľov odkázaných na sociálne služby,
- vplyv pretrvávajúcej hospodárskej krízy na demografický vývoj a nárast miery obyvateľov odkázaných na sociálne služby,
- anonymita a individualizmus jedinca v spoločnosti,
- stereotyp a predsudky v rodinách a v spoločnosti,
- nezáujem obyvateľstva o veci verejné, rozvoj vlastnej komunity a nezáujem časti cieľovej skupiny riešiť svoje problémy.

Globálny cieľ a strategické ciele komunitného plánu

Strategická časť komunitného plánu sa zameriava na stanovenie stratégie v oblasti rozvoja sociálnych služieb či už rozvojom služieb priamo v meste, rozvojom partnerstva miest a obcí navzájom alebo so sociálnymi zariadeniami. Vychádza z údajov uvedených v analytickej časti dokumentu a z aktuálnych stratégií, ktoré ovplyvňujú danú problematiku.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta je základným strategickým a plánovacím dokumentom usmerňujúcim rozvoj mesta. Komunitný plán ako strednodobý rozvojový dokument rešpektuje globálny cieľ, strategický cieľ a priority mesta naformulované v PHSR na roky 2015 – 2022.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Podolíneec – strategické ciele:

- zriadenie denného stacionára – ambulánna forma poskytovania sociálnych služieb,
- zriadenie materského centra,
- zriadenie komunitného centra cez Národný projekt „Komunitné centrá“,
- rozšírenie opatrovateľskej služby prostredníctvom Národného projektu „Podpora opatrovateľskej služb“,
- vybudovanie bezbarierového sociálneho zariadenia v MsKS.

Vo vzťahu k PHSR na nasledujúce obdobie by mal byť komunitný plán východiskom v oblasti rozvoja sociálnych služieb.

Stratégia komunitného plánu sociálnych služieb mesta Podolíneec je založená nma troch úrovniach a to na stanovení:

- globálneho cieľa,
- strategických cieľov,
- opatrení.

Globálny cieľ KPSS mesta Podolíneec:

Zabezpečenie vyvážených sociálnych služieb podľa potrieb obyvateľov mesta, predchádzanie sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľstva a rozvoj komunitného života.

S cieľom dosiahnutia globálneho cieľa sú formulované konkrétne strategické ciele a opatrenia, ktoré sa budú v období rokov 2017 – 2022 pravidelne monitorovať a vyhodnocovať. Pri ich realizácii je dôležitá koordinácia a spoluúčasť subjektov mesta, poskytovateľov sociálnych služieb, ako aj samotných príjemcov týchto služieb.

Strategické ciele pre cieľovú skupinu Seniori a osoby s ťažkým zdravotným postihnutím

---

1. Zriadenie denného stacionára v meste

Denný stacionár – ambulatná forma poskytovania sociálnej starostlivosti seniorom, ktorí sú odkázaní na pomoc iných. Denný stacionár vytvára vhodné podmienky pre aktívne trávenie voľného času, nadviazovanie kontaktov, vzdelávanie seniorov a pod. a to pod dohľadom personálu. Rozvíjanie samostatnosti klientov, udržanie hygienických návykov, priestor pre záľuby seniorov. Vďaka dennému stacionáru sa seniori necítia byť osamelí či nepotrební.

Opatrenie 1.1 Zriadenie denného stacionára v meste

- analýza potrieb cieľovej skupiny seniori v oblasti potreby sociálnych služieb,
- vyhradenie priestorov pre fungovanie denného stacionára,
- zriadenie stacionára,
- zabezpečenie financovania denného stacionára zo štátneho rozpočtu a z rozpočtu mesta.

Predpokladané dopady opatrenia:

- zníženie sociálnej izolácie seniorov,
- posilnenie sebastačnosti a aktívneho zapájania sa seniorov do života,
- uľahčenie života seniorov mesta, hlavne ich osamelosť, taktiež možnosť vykonávania zárobkovej činnosti ich rodinných príslušníkov (nemusia ostať so seniorom doma)

2. Rozšírenie opatrovateľskej služby prostredníctvom Národného projektu „podpora opatrovateľskej služby“

Mesto zabezpečuje opatrovateľskú službu na základe zákona 448/2008 Z.z., t.č. zamestnáva 6 opatrovateľov, ktorí zabezpečujú opatrovateľskú službu v rodinnom prostredí klienta. Zapojili sme sa do Národného projektu „Podpora opatrovateľskej služby“, kde sme v poradovníku. Po zaradení našej žiadosti do projektu sa rozšíria služby o 2 opatrovateľov.

Opatrenie č. 2.1 Rozšírenie opatrovateľskej služby v rodinnom prostredí

- monitorovanie potreby rozšírenia opatrovateľskej služby
- vyhotovenie rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu

Predpokladané dopady opatrenia:

- zotrvanie obyvateľov odkázaných na sociálne služby v ich prirodzenom prostredí
- zabezpečenie sociálnych služieb podľa potrieb obyvateľstva

3. Podpora medzigeneračnej solidarity

K aktívnejšiemu kreovaniu života seniorov významnou mierou prispieva umenie a kultúra, ktoré otvárajú priestor tvorivosti a zmysluplnému tráveniu voľného času. Zviditeľnenie problematiky aktívneho stárnutia a zapojenie mladších generácií do podpory aktívneho stárnutia napomôže tolerancii a scitlivovaniu voči fenoménu staroby a pomôže tiež vytvoriť súdržnú a na generačnej solidarite fungujúcu spoločnosť bez chudobou ohrozených a osamelých ľudských jedincov.

Opatrenie 3.1 Organizovanie spoločných aktivít seniorov a mládeže

- zabezpečenie pracovnej skupiny pozostávajúcej zo zástupcov mesta, seniorov a mládeže,
- analýza možností organizovania aktivít zameraných na medzigeneračnú solidaritu,
- realizácia aktivít v spolupráci s relevantnými zainteresovanými stranami.

Predpokladané dopady opatrenia:

- podpora medzigeneračnej solidarity,
- vzájomné spoznávanie mladej a staršej generácie a posilnenie väzieb medzi nimi,
- zvýšenie úcty mladej generácie voči seniorom,
- zvýšenie miery dobrovoľníctva v meste,
- zlepšenie spoločenského života rodín v meste.

4. Preventívne opatrenia v oblasti prevencie kriminality a bezpečného správania sa v cestnej premávke

V súčasnej dobe sa obeťami kriminality stávajú členovia prvej cieľovej skupiny z dôvodu ich väčšej zraniteľnosti. Obchodníci s nekalými praktikami si taktiež vyberajú práve ľudí, ktorí majú menšiu znalosť zákonov a sú dôverčiví. Z toho dôvodu je potrebné vytvárať aktivity, ktorými sa zvýši povedomie týchto občanov v oblasti vyhýbania sa nekalým obchodným praktikám. Taktiež je potrebné posilniť ich povedomie o bezpečnom správaní sa v cestnej premávke.

Opatrenie 4.1 Organizovanie preventívnych informačných a vzdelávacích aktivít

- zabezpečenie vzdelávacích aktivít pre cieľovú skupinu,
- zabezpečenie prednášajúcich,
- zabezpečenie papierových výstupov (letáky, brožúry) zo vzdelávacích aktivít,
- analýza ďalších oblastí, do ktorých by mohlo byť vzdelávanie do budúcnosti zamerané.

Predpokladané dopady opatrenia:

- zvýšenie bezpečnosti cieľovej skupiny,
- zníženie kriminality v meste, ktorej obeťami sú príslušníci cieľovej skupiny.

5. Zlepšenie bezbariérovosti v meste

Tak, ako v iných mestách v rôznych inštitúciách, je potrebné zabezpečiť aj v našom meste bezbariérový prístup do verejných budov, inštitúcií a ďalších objektov.

- analýza stavu bezbariérových vstupov do verejných objektov,
- zabezpečenie bezbariérového sociálneho zariadenia v MsKS.

Predpokladané dopady opatrenia:

- uľahčenie samostatného a bezpečného pohybu sociálneho zariadenia pri návšteve MsKS.

Strategické ciele pre cieľovú skupinu Rodiny, deti a mládež

1. Prevencia sociálno – patologických javov

Negatívne javy predovšetkým u mládeže sa objavujú v súčasnosti čoraz častejšie. Ich riešenie je už retroaktívnou činnosťou príslušných orgánov, inštitúcií a predovšetkým rodičov. Dôležité je preto vytvárať aktivity na predchádzanie týmto javom, t.j. posilnenie prevencie.

Opatrenie 1.1 Rozvoj sociálno-preventívnych programov pre deti a mládež

- Nadviazanie užšej spolupráce so základnou škodou a strednou odbornou školou v meste,
- Analýza uskutočňovaných aktivít v oblasti prevencie sociálno-patologických javov,
- Navrhnutie plánu a smerovania budúcich preventívnych aktivít,
- Nadviazanie spolupráce s relevantnými zainteresovanými stranami (polícia, ÚPSVaR...)

Predpokladané dopady opatrenia:

- Zníženie sociálno-patologických javov u detí a mládeže,
- Zvýšenie informovanosti v oblasti sociálno-patologických javov,
- Včasný podchytie vznikajúcich problémov a predchádzanie krízovým situáciám.

2. Podpora voľnočasových aktivít cieľovej skupiny

V súčasnej dobe rozmáhajúceho sa virtuálneho trávenia voľného času je potrebné vytvárať podmienky k aktívne trávenému voľnému času ako mládeže, ako aj rodín a matiek s deťmi. Práve podpora takýchto aktivít napomôže zníženiu negatívnych javov, zvyšovaniu súdržnosti spoločnosti a prevencii sociálnej inklúzie.

Opatrenie 2.1 Podpora aktivít pre rodiny

- Zistenie potrieb rodín (predovšetkým matiek s deťmi, osamelých rodičov) v oblasti rozvoja aktivít a infraštruktúry pre nich,
- Analýza potrieb cieľovej skupiny matky s deťmi,
- Vytvorenie materského centra,
- Realizácia aktivít pre rodiny.

Predpokladané dopady opatrenia:

- Rozšírenie možností stretávania sa a trávenia voľného času pre rodiny,
- Zlepšenie spoločenského života rodín v meste.

Strategické ciele pre cieľovú skupinu Osoby ohrozené sociálnym vylúčením

1. Pomoc dlhodobo nezamestnaným osobám

Strata zamestnania výraznou mierou ovplyvňuje život jedinca ako aj jeho rodinných príslušníkov. Zmena ekonomickej situácie môže častokrát viesť k zmene spoločenského statusu a v konečnom dôsledku k zmene životnej úrovne.

Opatrenie 1.1: Pomoc dlhodobo nezamestnaným osobám

- Zmapovanie počtu dlhodobo nezamestnaných osôb,
- Komunikácia s miestnymi zamestnávateľmi v oblasti možnosti zamestnávania dlhodobo nezamestnaných v meste,
- Využitie aktuálnej možnosti pomoci dlhodobo nezamestnaným napríklad formou aktivačnej činnosti, menších obecných služieb a dobrovoľníckej činnosti,
- Zvýšenie zamestnanosti v meste.

Predpokladané dopady opatrenia:

- Udržiavanie pracovných návykov,
- Zvýšenie príjmov jednotlivcov,
- Zabezpečovanie verejno-prospešných činností pre mesto,
- Zvýšenie zamestnanosti v meste.

2. Dlhové poradenstvo pre osoby ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením

Zmena finančnej situácie môže viesť k existenčnej otázke a k sociálnemu vylúčeniu jednotlivcov a jeho rodinných príslušníkov. Z toho dôvodu je potrebné venovať pozornosť dlhovému poradenstvu. Dlhy jednotlivcov často ohrozujú rodinných príslušníkov, rodičov zadĺžených alebo opačne. U mnohých ľudí je finančná gramotnosť nízka, často sa jedná o osoby, ktoré sú dlhodobo v sociálnej inklúzii. Dôležitá je pritom miestna dostupnosť dlhového poradenstva, pretože tieto osoby nie sú ochotné za službou cestovať. Existujú aj komerčné subjekty ponúkajúce tieto služby, ale za poplatky a často sa tiež objavujú aj v tejto oblasti nekalé obchodné praktiky.

Opatrenie 2.1: Zriadenie dlhového poradenstva

- Informovanie cieľovej skupiny o poskytovaní poradenstva ,

Predpokladané dopady opatrenia:

- Posilňovanie finančnej gramotnosti a právneho povedomia občanov,
- Predchádzanie sociálnemu vylúčeniu občanov,
- Včasné zachytenie problémov občanov v oblasti financií.

Spoločné strategické ciele

---

1. Zvýšenie informovanosti verejnosti o poskytovaných sociálnych službách v meste a okolí

Základom dobrého fungovania a využívania sociálnych služieb je informovanosť klientov o poskytovaných službách a tiež previazanosť poskytovateľov navzájom.

Opatrenie 1.1: Zmapovanie a analýza informačných zdrojov v meste

- Analýza a zmapovanie informačných potrieb cieľových skupín,
- Analýza súčasného stavu informačných, poradenských služieb pre cieľové skupiny,
- Zmapovanie poskytovaných služieb v meste a okolí,

- Spracovanie vhodnej formy komunikácie informácií o sociálnych službách podľa potrieb cieľových skupín,
- Komunikovanie informácií za použitia vhodných komunikačných prostriedkov.

Predpokladané dopady opatrenia:

- Zvýšenie informovanosti o poskytovateľoch sociálnych služieb a nadväzujúcich služieb,
- Rýchlejšie a efektívnejšie riešenie krízových situácií rodín, detí a mládeže,
- Efektívnejšia koordinácia podpory existujúcich a vznik nových služieb,
- Využívanie služieb i tými klientmi, ktorí o niektorých službách doposiaľ nevedeli.

2. Zistenie početnosti niektorých cieľových skupín

Poskytovanie vhodných sociálnych služieb a podpornej pomoci nie je možné bez poznania početnosti niektorých cieľových skupín a ich potrieb.

Opatrenie 2.1: Zmapovanie počtu jednotlivých cieľových skupín a ich porieb

- Výber vhodnej formy a uskutočnenie zistenia počtu cieľových skupín,
- Výber vhodnej formy a uskutočnenie zistenia potrieb cieľových skupín.

Predpokladané dopady opatrenia:

- Uľahčenie poskytnutia pomoci príslušníkom cieľových skupín,
- Rýchlejšie a efektívnejšie riešenie krízových situácií cieľových skupín,
- Poskytovanie sociálnych služieb a pomoc podľa potrieb cieľových skupín.

3. Rozvoj dobrovoľníctva v meste

Dobrovoľníctvo je jedným z prostriedkov pomoci znevýhodneným skupinám obyvateľov. Možno ho vykonávať v každej sfére života, či už je to ochrana životného prostredia, humanitárna pomoc a ochrana ľudských práv, sociálna a zdravotná oblasť, kultúrna oblasť, športová a vzdelávacia činnosť, zahraničná dobrovoľná služba.

Opatrenie 3.1: Aktivizovanie dobrovoľníctva v meste

- Zmapovanie potencionálu dobrovoľníctva v meste,
- Vytvorenie platformy alebo pracovnej skupiny rozvíjajúcej dobrovoľníctvo v meste,
- Vytýčenie cieľov v oblasti dobrovoľníctva v meste (so zameraním na potreby cieľových skupín),
- Vytváranie programov a aktivít so zapojením širokej verejnosti (mládež, produktívne obyvateľstvo aj seniori).

Predpokladané dopady opatrenia:

- Zvýšenie angažovanosti a posilňovanie pocitu príslušnosti občanov k ich komunite,
- Pomoc cieľovým skupinám v meste,
- Preberanie zodpovednosti obyvateľstva za svoje okolie,
- Rozvoj vzájomného spoločenského stretávania a vzťahov medzi obyvateľmi mesta.

MONITOROVANIE, HODNOTENIE A AKTUALIZÁCIA KOMUNITNÉHO PLÁNU

Monitorovanie:

Bude vykonávané poverenou osobou Mestského úradu Podolínece priebežne podľa osobitne stanoveného harmonogramu monitorovania. Výstupom monitorovania bude záznam z monitorovania plnenia cieľov a opatrení komunitného plánu.

Hodnotenie:

Bude vykonávané poverenou osobou Mestského úradu Podolínece (v spolupráci s dotknutými zainteresovanými stranami podieľajúcimi sa na plnení cieľov a opatrení komunitného plánu) v intervale jedenkrát ročne počas obdobia rokov 2017 – 2021. Výstupom hodnotenia bude správa o plnení cieľov komunitného plánu predložená mestskému zastupiteľstvu jedenkrát ročne.

Aktualizácia:

Bude vykonávaná v prípade potreby a v nadväznosti na monitoring a hodnotenie realizácie komunitného plánu a na prichádzajúce podnety, príležitosti a zmeny vnútorného a vonkajšieho prostredia.

ZÁVER

Spracovaním Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Podolíneec, ako strednodobého plánovacieho dokumentu, sa v meste pristúpilo ku komunitnému plánovaniu, ktorého cieľom je:

- ***Zmapovanie a následné vyhodnotenie situácie v meste v oblasti sociálnych služieb***
- ***Rozvoj sociálnych služieb v meste a spolupráca zainteresovaných subjektov***
- ***Vytvorenie vízie a stanovenie strategických cieľov a opatrení rozvoja sociálnych služieb***

Jedným z efektov komunitného plánovania v meste je aj zvýšiť informovanosť obyvateľov o ponuke sociálnych služieb, ich dostupnosť pre verejnosť a zaradenie oblasti sociálnych služieb do dlhodobých rozpočtových opatrení mesta.